

SLOVENSKI NAROD.

shaja vse dan zvečer, tamki necejo in prazniki kar velja po postri prejemanje na cerkveni svetki. Za leto 25 K, za pol leta 18 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s posiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 8 K, za eden mesec 2 K. Kdor bedi na cerkev, tudi za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor ženaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve i stručnine se ne ostira. Že osmanila vsebuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se osmanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Kopiji se ne vratajo. — Predstavnik in narevnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovoljno posiljati naročnini, reklamaciji, osmanili t. j. administrativne stvari. Vhod v upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Poslovna stevilka po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Katoliška cerkev je pravična vsem narodom.

Tako je zatrjeval v svojem zadnjem pastirskem pismu na duhovščino präške nadškofo kardinal dr. Skrbenski in isto zatrjujejo v veliko emfazo dan na dan naši klerikalni listi, na čelu jih kolega »Slovenec«. Da je to samo gola fraza, ali bolje rečeno dobro premišljena laž, s katero se sleparijo lahkoverni in ne samostojno misleči ljudje vseh narodov, da se pridrže v okovih rimskoga klerikalizma, smo že imeli priliko neštetokrat nepobitno dokazati. Zlasti mi Slovenci smo morali v neštevilnih slučajih prav brido občutiti na svoji lastni koži, kako pravična je nam in našim opravičenim težnjam in stremljenjem katoliška cerkev. V celi Avstriji in morda v celi Evropi ni naroda, ki bi bil tako brutalno in barbarsko tlačen, zatiran in poniževan od vseh mogočih faktorjev, kakor naš ubogi narod slovenski. Katoliška cerkev sebe s ponosom imenuje zaščitnico zatiranih, zatočišče slabih in tlačenih. Nas Slovence se neusmiljeno in brezobzirno zatira, tlači in zapostavlja, odreka se nam celo pravica do bornega golega življenja, a cerkev, ta skrbna mati vseh onih, ki trpe krivico, ki so preganjani in zaničevani, ne zgane niti z mezincem, da bi nam pomagala, da bi nas varovala krivice in ščitila pred nasilnostmi. Nasprotno! Cerkevni dostojačni, to so škofo, ki reprezentujejo cerkev, ne trpe samo ravnodušno in bladnokrvno, da se nas z vseh strani pritisnuje ob steno, ampak ti možejo božji, katerim bi morala biti pravica nad vse, segajo v roko našim sovragom in pomagajo gaziti in teptati pravice onih Slovencev, katere bi morali v smislu vvišenih naukov Kristovih, ki je rekel: »Pridite k meni vsi vi, ki ste zatirani in trpite krivico«, sčititi in braniti. V Trstu se podi pod pokroviteljstvom škofo Nagla slovensčina iz cerkve, v Istri je škofo Flapp

z nasilstvom in intrigami zatrl slovensko bogoslužje in na Kranjskem in Štajerskem se hoče omejiti ona itak minimalna raba slovenskega jezika v bogoslužju in iztisniti slovensko petje iz cerkve. Na Koroškem ni škofo Kahn nikdar prikrival, da je odločen nosprotnik slovenskih teženj, in nikdar ni zamudil prilike, kadar je bilo treba, četudi prikrito in naskrivoma, nastopiti proti Slovencem in jim dati čutiti svojo pest. Mi smo že imeli čestokrat priliko osvetliti Slovencem sovražno nastopanje škofo Kahna ter s konkretnimi dokazi pokazati, kakšen »priatelj slovenskega naroda« je ta nemški katoliški škofo. Navzlic temu, da smo onjem izrekli svojo sodbo na podlagi nepobitnih dokazov, ki so morali prepridati vsakogar, komur še ni temeljni razum in ki še ni izgubil »vsak narodni čut, vendar so se še našli med Slovenci ljudje, vendar so še bili med nami slovenski časopisi, ki so si upali braniti tega moža in ga proslavljali kot uzornega cerkvenega kneza, kateremu je pravičnost in nič kakor pravičnost njegova najvišja zapoved in ki v enaki ljubezni in naklonjenosti objema vse svoje mu v oskrbi izročene ovčice brez razlike narodnosti.

Te hlapčevske duše je sedaj škofo Kahn sam udaril po zobe, ko je vrgel krinko z obraza, ki ga je predstavljala kot moža pravičnega, visoko stojecega nad političnimi boji in političnimi strastmi!

Do sedaj je že vsak škofo, najsi je bil še tako zagrizen nasprotnik slovenskega naroda, vsaj na zunaj varoval svoj dekorum in se ni še nobeden udeležil javnih političnih demonstracij, naperjenih proti Slovencem. Škofo Kahn pa je pretekli torek v vihajočim praporom javno prešel v nemškonačionalni tabor in se aktivno udeležil one akcije, ki stremi za tem, da se oropajo koroški Slovenci vseh pravic, da se jim ukrade še oni minimum istih, katere so še uživali dosedaj.

Škofo Kahn doslej navadno ni zahajal k sejam deželnega zbora. V

torek pa je vedel, da se bode v deželnih zbornici uprizorila politična demonstracija proti onim 130 000 Slovencem, kibivajo na Koroškem in katerim bi tudi on moral biti pravičen in ljubeč pastir; vkljub temu je prišel k seji, ne oziraje se na takt in dostenost, katero bi bil dolžan varovati napram tretjini svojih vernikov.

In to je največja grdobija, da se ta katoliški škofo, ta baje nepristranski in pravični zaščitnik vseh svojih vernikov, ni udeležil samo pasivno te seje, ampak da je celo s svojo uplivno besedo posegel v debato, pa ne da bi morda svojo avtoritetu branil teptane pravice Slovencev in dvignil bojno kopje proti krivici in nasilstvu, ampak da bi stežo svojega dostojačstva in svoje besede podprt brutalno, barbarsko in vsem državnim in naravnim zakonom v obraz bijočo akcijo, da se slovenski jezik zatre na Koroškem. Kako dr. Pupovac, ta hrvatski renegat, ki pa je bil izvoljen za poslanca s pomočjo slovenskih glasov, tudi škofo ni našel niti jedne obrambne besede, temveč tudi on je brez pridržka priznaval in, glasuje za Burgerjevo resolucijo, zajedno z nemškimi nacionalci zahteval, da se slovenskim sodeželanom vzamejo vse pravice in se slovenski jezik za vselej izžene s Koroškega. Škofo si je bil v svesti važnosti tega svojega koraka, vedel je dobro, da bo njegov glas, ako se udeleži debate in glasuje za nemško resolucijo, izdalna pristojnem mestu kot glas katoliškega dostojačnika, ki se ne udeležuje drugače narodnostnih bojev, kakor če je nujno potrebno, in ki vedno zagovarja pravico pred krivico, morda več kakor glasovi vseh drugih skupaj, baš radi tega se je udeležil te seje, zato je tudi odobraval celo akcijo in glasoval za ono resolucijo! S tem pa je tudi odkrito pokazal, da je prav

tako strupen nasprotnik slovenskega naroda in njegovih stremljenj, kakor drugi nemški nacionalci, ako še ne hujši, in da ne tli v njegovem srcu niti iskrica pravičnosti in pravicoljubnosti. Škofo Kahn se je pokazal v vsej svoji negoti in nastopil proti našim upravičenim težnjam na način, da je vsakega rodoljubnega Slovenca moralno zasebsti v srce in izvati najsilnejše ogorčenje, navzlic temu ni našel »Slovenec«, ki se vedno ponosno bije na prsa in zatrjuje, da je edini narodni slovenski list, niti ene besedice, da bi ožigosal ta nečuveni nastop katoliškega škofo, ampak je izvršil vočigled tega najpodlejšo lumparijo, poročajoč svojim bralcem, »da je škofo Kahn izrekel mnenje, da se bo to gibanje sčasoma razjasnilo«. Ali se more še tak list, ki nima niti ene zle besede za tako nezaslišano protislovensko postopanje katoliškega škofo, ki pastiruje v svoji vladikovini tudi tretjini Slovencev, imenovati naroden in slovenski? — Ali more biti tak list še naroden, ki priporoča, da bi nam bili takšni katoliški škofoje tudi voditelji in politici?

Škofo Kahn je nam jasno pokazal, kaj imamo mi Slovenci pričakovati od vsem narodom pravične katoliške cerkev; to je prav, bodo se nam vsaj odprle oči, da bodo tudi mi uredili svoje postopanje tako, da nam ne bode več mogla škodovati — pravična katoliška cerkev!

Deželni zbori.

Seje dne 5. novembra.

Štajerski deželni zbor. Pogajanja med večino in manjšino zaradi volilne reforme so se razbila. Večina je vložila vsled tega že omenjeni predlog, ki zahteva 71 poslancev, namreč za 8 novih mandatov v splošni kuriji več. Nasprotno pa je vložil tudi baron Rokitansky v imenu manjšine nov predlog za vo-

lilno reformo, ki zahteva 75 mandatov, in sicer naj ostanejo dosedanje skupine nespremenjene, na novo pa se ustanovi 4. kurija z 11 mandatimi, od katerih naj dobe mesta in trgi 3, kmečke občine pa 8 mandatov. Tudi ta načrt obsegata tajno in direktno volilne. Deželni glavar je preštel oba načrta. Predlog večine je utemeljeval posl. Walz, onega manjšine pa posl. Hagenhofer. Oba načrta sta se potem izročila političnemu odseku. Posl. Kočvar je utemeljeval svoj predlog glede obvezave dravskega nabrežja med Ormožem in Ptujem. Drava je v tem kraju že odnesla 300 oralov zemlje ter je sedaj že železniška proga v nevarnosti. Pri razpravi glede zvišanih naklad na vino za mesto Gradec se je vnešla daljša debata. Gradec hoče pobirati namesto dosedanje 40 odstotne mestne naklade kar po 5 K od hektolitra vina. Proti je govoril med drugimi tudi dr. Jurtela kot zastopnik vinorejskih krajev. Proti predlogi so glasovali vsi zastopniki kmečkih občin. Posl. grof Lambert je predlagal, naj se izda nova službena pragmatika za deželne uradnike z disciplinarnim redom vred.

Koroški deželni zbor. Občina Paternon prosi za zgradbo dveh mostov čez Dravo. Za deželne in subvencionirane ceste se je izdal v tekočem letu nad 420.000 K. Mestni občini Velikovec se je dovolilo 16.000 K deželnega prispevka za zgradbo meščanske šole.

Istrski deželni zbor. Sprejel v 4 urni debati med obstrijanjem manjšine zakonski načrt o pobiranju deželne naklade na pivo.

V bukovinskom deželnem zboru. tudi ni sporazljjenja. Večina ima neko afero s poslancem Floudorjem. V imenu svobodomiselnih strank je predlagal posl. Onciul nujno, naj se preide preko te zadeve k razpravi o deželnem proračunu. Ker deželni glavar tega ni dopustil, izjavili so Romuni in armenski Poljaki, da se dotlej ne

LISTEK.

Črtice.

Spisala Zofka Jelovškova.

Sovraščvo.

Razgovarjali so se o simpatiji in antipatijsi, o ljubezni in sovraščvu.

»Ah, kaj! jaz imam vse ljudi rad,« je rekel nekdo.

»Jaz samo tiste sovražim, ki mene sovražijo,« — je govoril drugi.

»A jaz potrebujem maščevanja, ostrega, krutega, potem mi je dobro; potem vsem odpustim, vse pozabim, kar so mi storili žalega,« je menil tretji.

Cetrti je molčal.

»A kaj mislite vi?« so ga vprašali.

»Jaz! Jaz sovražim samo enega človeka na svetu. In če bi se tisočkrat zmaščeval nad njim, če bi uničen in ponižan ležal pred meno, ne odpustil bi mu. Moje sovraščvo ne pozna odpuščanja.

»In zakaj ga tako sovražite? Kaj vam je učinil?«

»Kriv je, da je ura v mojem

življenju, katero bi za največjo ceno, — ako bi bilo mogoče! — izkopal, izčigal, iztrgal iz svojega spomina. Kriv je, da je ura v mojem življenju, na katero mislim s kesačnjem in sramoto. Kadar se spomnim nanj, spomnim se ob enem, da je v mojem življenju nekaj, za kar me je sram pred svojo dušo, kar si ne bom nikoli odpustil! ... A on je kriv! ... Naj bo proklet!«

Zagledal se je nekam daleč in njegove oči so bile polne žalosti in mrzljene.

Svetilka.

Po dnevi se vsa bliska, gospodska je in elegantna. Na najboljšem mestu stoji na moji pisalni mizi in je kras cele sobe.

»Kako krasna svetilka,« pravijo moje znanke, kadar pridejo k meni.

Da, lepa je in se zna pokazati, postaviti, vzbujati pozornost. Njeni posrebreni kovinski deli se iskrijo, veliki cilinder se bliska, kakor velika, prozorna pena, zelena kroglica je pol zastrta z zeleno, čipkasto izrezljano svilo. Postavlja se.

Mnogo bi človek pričakoval od nje. Ali zvečer, kadar jo prizgem, se jezim. Ne morem reči, da ima lepo, svetlo luč. Čisto klaverno gori, slabe volje in jezljivo. Oči mebole vsak večer. Včasih se spomni in se trese, plapola, kakor da bi stala v vetru. In smrdi; vsa soba je polna grdega petrolejevega smradu. In kadi se, da je cilinder za polure že ves črn. Popravljam, čistim, privijam ali vedno ista smrdeča, krmežljiva, zakajena luč.

A tako je lepa, elegantna, prijetna za oko.

Zdaj jo že nekaj večerov ne prizigam več.

Taka je, kakor nekateri ljudje. Toliko obetajo na prvi pogled, gore premaknejo misliš, trdi so, kakor kremen, čisti, brez madeža, kakor zlato, — ali če pride reč kaj, niso za rabo, — slabiči, ljudje za parado, za fraze, za postavljanje, — ali drugače za nič, pod milim Bogom za nič!

A toliko slepe prvi hip, slepe, kakor moja svetilka na mizi, ki je dika moje sobe, elegantna in fina, — le samo sveti ne ...

Vratar.

Na dvorišču je stal nekaj žensk. Vratarjeva žena je pripravljena, da je njen mož danes v noči blijuval kri.

»Že zopet!« so se čudile ženske.

»Da, Bogu budi potoženo,« je dejala vratarica in si obrisala z predpasnikom obraz. »Strašanska vročina!« je vzdihnila.

»V resnici, grozna,« so pritrjevale ženske in se razšle. Bilo je v prvih urah popoldanskih in človek je bil len in zaspan.

V vratarjevem stanovanju je bilo hladno in temno. Dišalo je po zdravilih. Pri odprttem oknu je sedel bolnik in kašljal.

»Zakaj si jim pravila?« je vprašala svojo ženo, ko je vstopila v sobo.

»Kaj pa?« je vprašala nazaj.

»Da sem ..., da sem ..., da sem slab in da sem blijuval kri!« Njegov glas se je tresel, kakor blede, suhe roke, ki so mu ležale na kolennih.

»I no, saj je res! Zakaj bil lagala in skrivala! Ti si pa res čuden!«

je dejala in se zasmajala — skoraj malo preglasno.

Tiho je bilo potem, samo bolniku je zdrknila solza po licu niz dol v rumeno, redko brado.

Kaj so morali res vsi vedeti, da je bolan na smrt, kaj so morali biti vsi poučeni, kako umira, da računajo ta strašen in ostuden račun: kako dolgo še zdrži, kdaj ugasne?

Skoro sovražno je pogledal ženo, potem se je mračen, brezupen, zato plavljen v črne, moreče svoje misli, obrnil zopet proti pustemu, praznemu dvorišču.

Zdaj ga spoštujem.

Ni bil nič posebnega, izvanrednega, — nasprotno, kdor ga je poznal, je govoril o njem z dobrohotnim nasmehom: »Ta človek! ...« kar je imelo pomeniti: »Ne, to je res, duhovit ni!«

vrnejo v zbornico, dokler ne zavladajo v njej redne razmere. Nato so zapustili zbornico, a glavar je moral sejo vsled nesklepnosti zaključiti.

Tisze vladni program.

Novo ogrsko ministrstvo je bilo pri poslanski zbornici neprijazno sprejeti, tem večje navdušenje mu je izkazala magnatska zbornica. Pred isto je razvil novi ministrski predsednik grof Tisza zelo obširno svoj program. Lepa beseda je tu nakopčil v venec fraz, na vse strani je delal poklone, celo sicer prezirana in izrabljana Hrvaška je dobila par dobrohotnih besed.

Povedal je, da bega državni zbor že več mesecev v labirintu negotovih debat, vsled česar ne pridejo do rešitve najvažnejše deželne zadeve. Prvo nezadovoljnost so obudila zvišana vojaška bremena. Tozadnja vojna predloga se je pozneje sicer umaknila, a to položaja ni zboljšalo, ker se je vseh narodnih slojev polotila splošna in globoka razburjenost. Toda danes se more konštati, da so prišli na Ogrskem do nekake pomirljive točke. Iz zadnjih dogodkov se pa dasta izvajati dva nauka: 1.) da v vseh slojih naravnega javnega mnenja živi želja, naj bo v skupini armadi madjarski povelnji in službeni jezik, in 2.) da pa se madjarski narod pri teh svojih prizadevanjih plaši posledic globalnega konflikta med kromo in narodom. Sedanji armadni znaki potrebujejo revizije, reforme, da pride po njih državnopravno stališče dežele do svoje veljave.

Potem je razpravljal o uvedenju madjarščine v vojaška sodišča, o premeščenju ogrskih častnikov k domu, čim polkom, kar se bo kmalu izvršilo, o madjarskem pouku v vojaških vzgojevalcih in o ustavljanju novih takih zavodov za madjarsko mladino, kar vse je takorok že zagotovljeno.

Nova vlada bo pred vsem morala od zbornice do novega leta izposlovati rekrutno predlogo indemnito in proračun za leto 1903. Glavni temelj nove vlade bo politika liberalne smeri. Druga vodilna ideja mu bo narodno stališče, namreč krepka zgradba narodne države. Posebnost ogrskega naroda je, da respektuje (?) pravice ter kaže strpljivost (?) napram nemadjarskim državljanom. »Nemoj tajiti dejstva, da skoraj (?) polovica državljanov nima madjarske pasme.« In te drugojezične državljane so že naši predniki sprejeli s polno ljubeznijo (?) v mejah ogrske ustave; doobili so najobsežnejše (?) pravice, in jaz mislim, da prava ogrska narodna politika zahteva, da se te pravice varujejo in častijo ter se tudi v bodoče respektujejo ter da

z resnično bratsko ljubeznijo in simpatijo postopamo s svojimi drugojezičnimi sodržavljeni in vse njihove aspiracije, opravičene želje in interes pospešujemo, ki niso v nasprotju z velikimi nazori ogrske narodne države in z nedotakljivostjo dežele. Toda ravno tako je tudi potrebno, da se napram vsem tistim, ki so nevarni sovražniki ogrske države, todaj tudi napram našim drugojezičnim semeščanom postopa z vso strogostjo. Zahtevamo, da drugojezični naši sovražniki odbijejo od sebe nezdrene (?) elemente.

Posebno upoštevanje zaslužijo, ako govorimo o drugoježnih državljanih, hrvaške sestrške dežele. Hrvaški narod je v državnopravnem stališču od ogrskega zakonodajstva pripoznan na narodnost. Ogrsko zakonodajstvo je leta 1868 prešinjeno bratske (?) ljubezni in velikodušnosti (?) rešilo hrvaškim deželam vsa vprašanja. Storilo je to, da se vez zaupanja, ljubezni in privrženosti tembolj stisnejo. Ako preiskujem danes politične rezultate tega postopanja, moram z žalostjo konstatovati, da se še danes kaže staro sovražstvo in nesloga v bratskih deželah.«

Končno je razvijal grof Tisza prav obširno razna gospodarska vprašanja. Toda ako le presodimo njegove besede o ljubezni in naklonjenosti napram nemadjarskim narodnostim, spoznamo, da so tudi novi vlasti za program — fraze.

Politične vesti.

Vsi deželniki zbori se zaključijo v teknu prihodnjega tedna. V tretem novembrovem tednu se sklice državni zbor, kateremu se razun budgeta tudi predloži budgetni priporiz.

Iz ogrskega državnega zabora. V včerajšnji soji se je vnovič prečital cesarjevo lastnoročno pismo in se vzelo na znanje. Na to se je razpravljalo o peticiji glede odpustitve vojakov-tretjeletnikov, o kateri zadeli se je razvila daljša debata. Zbornica je potem še nadlejava razpravo o demisiji predsedniku Apponyija, na kar se je seja zaključila. — V poslanskih krogih se govorji, da se je situacija znatno zboljšala, ker je grof Tisza baje sklenil z neodvisno stranko kompromis, vendar katerega bode ista nadaljnjo obstrukcijo opustila.

Vstaja na Balkanu. Turčija je poslanikoma Avstro-Ogrske in Rusije potrdila, da je reformno spomenico sprejela, povdarijajoč, da so se reforme deloma že izvršile. Popolno izvršitev reform zavirajo vstashi odbori, katerim je na tem ležeče, da se reforme ne izvedo. O glavnih reformnih zahtevah Turčija v odgovoru docela molči in obljublja samo, da bo ugodila tirjatvi glede davčne oprostitve in razpustitve ilavskih polkov. V diplomatskih krogih se

smatra ta odgovor kot popoloma nepovoljen in kot dokaz, da Turčija nima resne volje, napraviti konec homatijam v Makedoniji. — Bolgarsko vojno ministrstvo je poklicalo na orožne voje vse one aktivne in rezervne častnike, ki so v služaju vojne prideljeni intendanturi in vojaškemu oskrbovališču. To dokazuje, da se na Bolgarskem še vedno boje, da bi ne prišlo nepridokovan do vojne s Turčijo, in da hočejo biti za vse slučaje pripravljeni.

Sestanek carja Nikolaja II. z Viljemom II. V sreda sta se sestala v Wiesbadenu ruski car Nikolaj II. in nemški cesar Viljem II. Navzoča sta tudi bila ruski zunanj minister grof Lambsdorf in nemški kancelar grof Bülow. Važnejših političnih enuncijacij ni bilo nobenih. Sploh pa se je kazalo, da je bil ta sestanek dogovoren bolj iz konvencionalnih ozirov in ni bil posvečen toliko političnim odnosjem. Dasi sta Lambsdorf in Bülow konferirala med sabo, vendar ni nijiju posvetovanju pripisovati velikega pomena, ako se uvažuje, da se je Lambsdorf baš vračal iz Pariza, kjer se je s francoskim zunanjim ministrom Delcassejem natančno dogovoril o bodočem skupnem postopanju obeh zavezničkih držav. Zato tudi ni bilo v občevanju obeh vladarjev in njihovih ministrov nič prisrčnega, ampak vse zgolj konvencionalno.

Nemiri v Srednji Ameriki. V Južni in Srednji Ameriki so državljanke vojne na dnevnom redu. Lani je bila revolucija v Venecueli, letos vre v Kolumbiji in drugih malih državicah centralne Amerike. V Panamu je že opetovano prišlo do boja med vladno armado in vetaši, ne da bi se odločila zmaga. V Kolonu vre tudi zelo opasno in se pripadniki tujih držav v veliki nevarnosti. Zdržene države so že poslale svojo bojno ladijo v Kolon, da ščiti severnoameriške državljane.

Na daljnem vztoku. Mnogo se je že pisalo o tem, da se bode Rusija umaknila iz Mandžurije, ne da bi se te vesti do danes uresničile. Kaže se marveč baš nasprotno, da hoče Rusija Mandžurijo za vedno anektirati. Zato si z vsemi silami utrujuje svoje pozicije, da jo nobena moč ne bude več mogla izgnati iz te dežele. Pravkar se poroča iz Tientsina, da je došlo v Mukdenu znova 10000 ruskih vojakov, ki deloma ostanejo v tem mestu, deloma pa se porazdele po drugih krajih prostrane pokrajine. Ako se upošteva, da ima Rusija skoro pol milijona vojakov v Mandžuriji, je pač gotovo, da je ni več sile, ki bi mogla pregnati Ruse iz te dežele, zlasti ker morejo po sibirski železnici v najkrajšem času postaviti še enkrat teliko vojakov na mandžursko mejo.

Dopisi.

Iz Postojne. Lep lovski dan nam je dal sv. Hubertus dne 3. t. m. za svoj god. Lahka burja gonila je čez vrh Javornika ljubljansko meglo, ki se je pod vplivom solčnih žarkov zgubljevala nad Postojno. Da primerno počasti svojega patrona, privedlo je lovsko društvo „Hubertus“, katero si je, preziraje malenkostno nasprotovanje male pesčice pridobilo v kratkem na Notranjskem mnogo simpatij, popoldne majhen lov, zvečer pa prijateljski sestanek v gostilni g. Arkota. Z obema priveditvama imela je društvo srečo, ako se sme pri lovu sploh govoriti o sreči. Tudi sv. Hubertus pokazal je svoje dopadenje na drnštvo s tem, da je koj v početku lova poslal na stojišče z godovno številko 3 lepega srnjaka, ki je seveda moral pustiti svoje življenje za društvo. Zvečer zbral se je pa toliko prijateljev in prijateljev društva, da je primanjkovalo prostora; celo iz daljne Litije prišel je drag gost. V večjo proslavo Hubertovo odzval se je vabilu za prijazno sodelovanje vedno pripravljeni postojanski salonski orkester, ki je z dovršenim svojim sviranjem najprijetnejše pospeševal živalno zabavo. Požabiti tudi ni naših vrlih pevecv, ki so z ubraničimi glasovi zapeli mnogo umetnih in domačih, in s tem mnogo pripomogli k obči veselosti. Ta večer je pokazal, da v Postojni ni še zamrlo vse družabno življenje, vsaj so bili zastopani mnogoštevni zastopniki vseh slojev v najboljšem soglasju.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 6. novembra.

Osebne vesti. Zadružni instruktor za Štajersko, Kranjsko, Koroško in Tirolsko okrajin komisar dr. Miroslav Rücker, je poklican v začasno službovanje v trgovinsko ministrstvo in ga bo za ta čas nadomestoval okrajni komisar dr. Ljudevit Roller v Gradcu. — Polkovnik domačega pešpolka štev. 17., g. Hugo Hanel uje cesar podelil plemstvo.

Obsodba klerikalne obstrukcije. Slovensko akademično društvo Ilirija v Pragi je, pričudenje izjavil drugih slovenskih akad. društva, na svojem I. letnem občinem zboru sprejelo resolucijo, v kateri obsoja zlorabo vsečiškega vprašanja v kranjskem deželnem zboru v klerikalne obstrukcijske svrhe.

Afera Jaklič. Ko smo zadnjici z dejstvi dokazali, kako malomaren učitelj je poslanec Jaklič, zadel smo s tem v črno. Jaklič je postal razburjen, nervozan. Skrbi ga, na kak način bi si pridobil nazaj oni mali ugled, katerega je vžival pri svojih stanovskih tovariših somišljnikih, dokler ga nismo, njegovemu delovanju primerno, pokazali v praviluči zaniknosti in lenobe. In to ga pač, skeli v dno duše. Kaj vse bi rad žrtvoval, da bi se le opral, a našega dokazovanja na more ovredi, naj tudi žrtvuje i ono, kar si je v oblaginjo ljudstva pridobil pri dobrepoljskem konsumu. Zato je moral ubrati drug tonov način. Klerikalnim poslancem je seveda prav neljubo,

svojega sočnega zelenja. Govorila sva, da govoriva. Pričovali je o svojih pustolovih, — morda je lagal, — ne vem.

Potem je obmolnil in jaz sem skoro že pozabilna na njegovo prisotnost, ko reče z nekim posebnim, sramežljivim glasom:

»Čudno je to, da ne morem nikdar govoriti o tem, kar me najbolj napolnjuje, kar mije takoreč sveto... Ne spravim iz ust. Vselej mi je, kakor bi vse, tudi to najlepše, postalo navadno in banalno, če komu povem...«

In zopet je molčal.

Jaz sem ga pogledala in zazdelo se mi je, da je drugačen človek, kakor ta, katerega sem poznala. Ne hote sem misliš:

»Glej, ta ima nedotaknjeno sestišče, kjer gore tajna čustva njegove duše. Nihče ne ve, nihče ne sluti, kaj se godi v njegovem srcu. Nekoli ne profanira svojih svetinj z besedami. Smeti vrže pred ljudi, ali ono dragoceno, krasno, dobro, čuva, skriva...«

Skoro bi mu bila zavidala.

In od tedaj ga spoštujem.

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. — Spisal F. R.

XVI.

Margareta je vojvodinji odkrito povedala, da je pomagala Rovanu pobegniti iz grada. Pripravljena je bila na ostra očitanja, in se zato ni mogla prečuditi, da se ji je vojvodinjam začela prav presrno zahajevljati in jo zagotavljati, da ji te usluge nikdar ne pozabi. Izkazalo se je, da vojvodinjam ni vedela ničesar o opatovem naklepnu. Opat ji je bil samo povedal, da je slučajno naletel na Rovanja in se hotel ž njim spriznjati, Rovan pa da mu je grozil s smrtno. Opat pa ni prevaral samo vojvodinje, nego tudi njene ljudi, ko jim je naroči, naj se po laste Rovanja in ga spravijo v ječati sestiškega samostana.

Vojvodinje se je polastila velike nevolja do opata in ko se je naslednjega dne opat zopet pripeljal v Št. Lambert, ga vojvodinjam niti spregjeti ni hotel, nego mu sporočila po Margareti, da pretrga ž njim vsako občevanje in si enkrat za vselej prepoveduje njegove obiske.

Opat ni mogel razumeti, zakaj da se je vojvodinjam nanj tako razljutila, saj je sicer vedno odobravala njegove ukrenitve, tudi če jih je storil brez njene vednosti.

Vojvodinjam mora imeti kak poseben vzrok, da se tako zavzema za tega Rovana, je menil opat, ko je sedel sam pri Margareti.

In začel je svojo sestro prav previdno, kakor je že zna, izpraočati o različnih posamičnostih, iz katerih bi mogel sklepati na ta vzrok. Margareta mu ni ničesar priznala, nego mu povedala, kako je vojvodinjam z Rovanom rada občevala, kako ga je vedno vabila v Št. Lambert in ga sploh nenavadno odlikovala.

To so pa jako zanimive stvari, je vskliknil opat, ko je Margareta končala svoje pričevanje. Zdaj šele spoznam, kako sem bil neroden, da sem se v zadnjih mesecih tako malo zanimal za dogodek v Št. Lambertu! In obrnivši se k svoji sestri, je dejal: Kaj ne spoznam, iz kach vzrokov se vojvodinjam tako zavzema za Rovanja?

Ne, je odgovorila Margaret.

Zaljubljena je vanj, je krohotaje vskliknil opat. Ko bi ne bila zaljubljena, bi se preklicano malo zmenila za tega Rovana, kajti dobrščena ni bila nikdar.

Margareta je strmela in bridka čustva so ji zalila srce. Sama ni umela, kako da ni že prej spoznala, da je vojvodinjam zaljubljena v Rovan, a sedaj ji je bilo hipoma jasno, da je opat pogodil resnico in spomnila se je na nebroj malenkostnih dogodkov, ki so to potrjevali.

Opat je bil mož, ki je v vsakem položaju z bistrim očesom spoznal, kako mu je postopati, da varuje svojo korist.

Margareta, ti mi moraš pomagati, se je obrnil k svoji sestri. Jaz potrebujem vojvodinjam, oziroma njen podporo. Rovan postane ljubimec stare dame —

Ne, je rekla Margaret odločno, Rovan ne postane njen ljubimec in če bi mu darovala Št. Lambert.

Zakaj ne?

Zato ker ljubi drugo, je rekla Margaret.

— O, vem, da je sedaj še zljubljen v drugo, se je smehl opat, in sicer v tebe — le nič ne ugovarja, jaz vem to prav natančno — ali čim se ti poroči z baronom Gallom, izgubi Rovan vero v pravo ljubezen in potem postane prav gotovo ljubimec starikave vojvodinje. Saj bi bil neumen, če bi ne izkoristil nagnjenega vojvodinje Viride. Bogata je vplivna in bo Rovanovo ljubezen sijajno plačala.

— Ne govorji vendar tako, je protestovala Margaret. Jaz ne verjamem, da bi se Rovan prodal in tudi vojvodinjam ni taka, kakor jo ti popisuješ.

— Kaj hočeš mene podučevati o značaju vojvodinje Viride, mene, ki sem bil sam dosti let njen ljubimec, je s cinično odkritosrnostjo vprašal opat. Ta trud si lahko prihrani. Nihče ne pozna vojvodinje bolje ko jaz in ker si domišlam, da tudi svet nekaj poznam, zato sem prepričan, da postane Rovan Viridin ljubimec. To je pa zame tako nevarno, ker bo Rovan gotovo uporabil svoj vpliv proti meni.

Vojvodinjam mi je sama rekla,

krat, kadar se ne morejo opraviti. Zato pa potem k zagovoru umeščajo osebe, ki k stvari niti ne spadajo. Ravn tako je storil tudi dobropoljski Jaklič. O tem pa morda drugič.

Obrambno društvo, kje si? "Slovenec" je nedavno napadel vse časti vrednega župnika g. Ramovša v Poljanah (po "Slovencu" Jernača.) Vprašamo, ali je obrambno društvo g. župnika o tem grdem napadu obvestilo in mu dalo navodilo, kako naj ščiti svojo čast?

Iz Št. Vida nad Ljubljano smo izvedeli, da ondotteda prenovljena cerkev stane nad 120.000 kron. Gospodje so pa gospodarili tako imenitno, da ima fara še nad 50.000 kron **dolga**. Zdaj seveda ljudje delo gledajo svoje dobrotne dušne pastirje in se zgražajo nad tolikim dolgom. Račune so jim kar s prižnico nametali v obraz, ti kmet se pa v njih izpoznaj in — plačaj! Sicer so pa Šentvidčani že navajeni tiste pasje ponužnosti in bodo še to pretrpeli za vredo in za »božjo čast«. Bore kmet!

— Na vse to se pa še očitno norčujejo iz tega reveža, ki mora toliko svoje volne znositi v cerkveno puščo! V nedeljo 1. t. m. je gospod kaplan pridigoval, mesto o vseh svetnikih, skoro samo o tem, kako naj na zahvaljenju nedeljo ljudje pridejo k darovanju in obilo darujejo. Med drugim je tudi rek: Glejte predragi! povsod so bile nezgode. Tu je pobila toča, tam je povodenj uničila velike pokrajine in zopet drugje je pa pogorela cela vas. Pri nas je pa sv. Vid tako dobro čuval nad nami, da ni bilo nobene posebne nezgode. — In ti obrnki, ali te ni Sv. Vid vrnjal bolezni? Če bi te pa ne bil, bi bil pa ti zamudil veliko časa in torej zaslужka in še zdravnika bi bil moral plačevati! Zato pa z veseljem daruj en desetak za cerkev božjo, saj ti ga je Sv. Vid s svojo pripravo prihranil! — Tako je šlo dalje vso pridigo, da so se ljudje začeli kar spogledavati in smejeti. Marsicido je celo vprašal, če je g. kaplan čist! — In prav nič bi se ne bili ljudje čudili, če bi bil končal svojo trezmejno hvalo na vrle in bogabreže (:) Šentvidce takole: Ko boš ti, za božjo čast vneti Šentvidčan prišel pred nebeška vrata, ti jih bo sveti Peter že naprej na stežaj odpril in sklical: Le notri, le notri ti vrli Šent vidčan, le gori v sprednje vrste se pomakni!!! — Tako govore gospodje in povdigujejo ljudi v deveta nesesa, kadar jih potrebujejo. Kadar je pa bera ali pa darovanje končano, so pa gospodje zopet — ošabni in krote ubogo kmetsko paro z bitem, katerega si kupijo iz kmetskih žuljev, ter pravijo, da kmet — smrdi! Ljudje so pa kar naprej — ponižne novice in zlagajo denar, od katerega ne dobre nobenega računa, in tožijo — hudih časih in silijo v — Ameriko! Kmet je res še velika deva!! —

Repertoir slovenskega gledališča. Danes so ponavljala krasna

ta je že večkrat izpravevala Rovana na stran tebe, a on ni nikdar niti bedice rek: proti tebi, je pripomnila Margaret.

Opat pa ni verjel, da bi kdo mogel biti tako obziren in ne bi vsake prilike izkoristil v svoje name.

— To le kaže, je dejal, da je Rovan jako premeten in da zna časati. Ko bo njegov vpliv tako velik, da izkoristi prav gotovo proti meni. Zato te prosim, ljuba Margaret, ponari vojvodino in vplivaj, da pridem opet z njo v zvezo.

— Kar je mogoče, to rada stojim, je odgovorila Margaret, aliarga ne zahtevaj, da bi sodelovala pri takih spletkah.

Ko je bila Margaret sama, so premagala njena čutila tako, da ni mogla zadržati solza. Kar je viseela okrog sebe, vse se ji je gnulo; gnusilo se ji je početje opatovo, gnusilo početje vojvodine Viride in gnusilo njen lastno početje, da je samreč postala nevesta barona Jošta Gallia, dasi je z vso dušo in z vsem rojem ljubila Andreja Rovana.

Puccinijeva opera „Bohem“ Ker je ves prihodnj eden določen za dramo, opozarjajo se posetniki gledališča na današnjo operno predstavo. Opera je pri premjeri vsestransko, izredno ugajala in je najvestnejše uprizorjena. V nedeljo pop. ob 3. se igra „Mlinar in njegova hči.“ Zvečer ob 1/2. „Amanconke“. — Prihodnji torek, dne 10. t. m. pridejo prvič na slovenski oder „Legionarji“ Fr. Govčarja in V. Parme. Dejanje je zajeto iz časa, ko so se snovale legije prostovoljev proti prodriajočemu Napoleonu iz Beneševe v Avstrijo. Dejanje se vrši v Celju in v Gorenji Italiji koncem XVIII. veka.

Redek slučaj. V nedeljo se bo na ljubljanskem odu igrala zopet žalojiga »Mlinar in njegova hči.« V ulogi Konrada nastopi gosp. Danilo, in sicer je to že 25krat, da igra g. Danilo Konrada.

Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev. Včerajšnjega izrednega občnega zbora, ki se je vršil v restavraciji P. Krischa (pri Ferlinzu), se je udeležilo nad 30 članov. Ta občni zbor je po pozdravu navzočih otvoril dozdanji načelnikov namestnik g. Fric Novak, predstavil nato zastopnika občne oblasti, g. magistrata nega svetnika Iz. Šeška ter obrazložil namen tega občnega zbora. Nato se je prešlo k volitvi načelnika. Izvoljen je bil z 20. od oddanih 30 glasov, dosedanji podnačelnik g. Fric Novak, gostilničar v Švicariji, načelnikom te zadruge, njegovim namestnikom pa g. Fr. Krvarč, kavarnar na Sv. Petru cesti. Po nekaterih kratkih debatah je zaključil predsednik izredni občni zbor, zahvalivši se udeležiteljem za trud in zanimanje.

O železniškem projektu Škofja Loka - Železnički. Pregled trase za širokotirno železnicu iz Škofjeloka v Železničke se bo vršil 18. t. m. in po potrebi tudi prihodnje dni.

Narodna čitalica v Kamniku priredi v nedeljo, 8 t. m., ljubsko gledališko predstavo. Uprizori se igra »Mlinar in njegova hči.«

Otrok zgorel. Čevljar Josip Erkavec v Daljni vasi je pustil 30. t. m. dopoldne svoja tri in štiriletna otroka brez vsakega nadzorstva doma, med tem ko je sam s svojo ženo delal na polju. Nakrat je zaslišal otroka kričati v hiši. Prišedši tikaj, je zazril svojo štiriletno hčerkko v plamenu. Otroka sta se igrala z vžigalicami in so se dekletu vnela krila. Dekle je bilo tako hudo opečeno, da je druga gde dne umrlo za opeklinami.

Bralno društvo v Doljeni vasi pri Selcih priredi v prostorih gospoda Karola Luznarja dne 8. novembra 1903 tombolo in srečkanje. Začetek ob 5. uri popoludne. Po tomboli prosta zabava.

V Šmarjeti pri Velikovcu so Slovenci izvojevali značen vseh; zmagali so namreč pri občinskih volitvah v III. razredu in tudi v II. razredu so si pridobili en mandat. Ako se vpošteva, da niso imeli Slovenci v tej občini do sedaj nobenega zastopnika, se mora ta pridobitev pač z veseljem pozdraviti. Le nevstršno naprej do popolne zmage!

Pevsko društvo železničarjev „Krilato kolo“ v Špiški priredi v nedeljo v zimskem salonu Koslerjeve pivovarne plevski večer s plesem.

Klub slovenskih agronomov na Dunaju naznanja, da si je na svojem I. rednem občnem zboru dne 3. t. m. izvolil nov odbor, ki se je sestavil sledenje: predsednik Rado Lah, cand. agr., podpredsednik Fran Hole, stud. agr., tajnik Alojzij Hočevar, kult. teh., blagajnik Emil Puppi, cand. forest, preglednik Franjo Pahernik, cand. forest.

Društvo slovenskih in hrvatskih dijakov v podabljajočih umetnosti, Vesna na Dunaju ima svoj II. redni občni zbor dne 7. t. m. točno ob 7. uri zvečer v restavraciji Richter, III, Rennweg 1. Slovanski gostje dobro došli!

Slovensko akademično društvo „Ilijira“ v Pragi si je izvolilo na I. letosnjem občnem zboru za zimski tečaj 1903/4 sledenje odbor: Jur. Egon Staré, predsednik, teč. Emanuel Hayne, podpredsednik. Phil. Andrej Ipvacev, tajnik. Jur. Rudolf Segar, blagajnik. Phil. Janko Pretnar, knjižničar. Jur. Janko Pavliček, phil. Josip Marušič preglednika. Na istem obč. zboru je bil soglasno izvoljen častnič, članom „Ilijirje“ za Slovence velezaslužni Jan Lega, oče praktične češko-slovenske vzajemnosti.

Podporno društvo za slov. visokošolce v Pragi sklicuje na soboto 21. listopada t. l. ob 7. uri zvečer v restavraciji »u Chodery«, Ferdinandová tř., občni zbor.

Odbor podpornega društva prosi one gospode, ki so prevseli poverjeništvo, da vrnejo čim preje nabiralne pole, prosi pa tudi slovensko rodoljubo, da se po možnosti spomnijo našega društva s prispevkijem sedaj v zadetku šolskega leta, ko so dohodki prav skromni, izdatki pa hitro rastejo.

Trst-Novi-York. Osebna vožnja med Trstom in Novim Yorkom se bo otvorila 10. novembra letos s parnikom »Aurania«.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu. Dne 4. novembra se je imel zagovarjati Karol Kaligar, posestnika sin, 20 let star, iz St. Jureja. Ne zna brati ni pisati. Da bi si kaj prislužil, popihal jo je skrivaj ne zadostivši naboru v Ameriko. Sicer se je prvič zglasil, takrat ni bil potren, sedaj pa prišedši domov, zglasil se je c. k. oblasti sam. Državni pravnik je predlagal sam milostno sodbo. Obsojen je na 7 dni zapora in 10 krov plade. — France Gruden, krojaški pomočnik, iz Razbur, fare Šmartno pri Litiji, spoznal se je toliko, da navedel, kaj je njegovo, kaj je gospodarjevo. Prišel je h krojašemu moju stru Weissu v Novo mesto. Tam je delal samo tri dni. Razno blago pa mu je toliko dopadlo, da si ga je odrezal več kosov v vrednosti 37 K. Gospodar njegov je šele po njegovem odhodu zapazil, da pri kosih manjka blaga. Zandarmerija je prihišni preiskavi dobila narejene nekaj obleke, drugo je bilo šele urezano. Priča Weiss pravi, da je skupaj oškodovan nad 20 kron. Pritoženi k obravnavi sploh prišel ni. Dostojen je v Lužarje pri Velikih Laščah. Županstvo dobro mu je lepo spričevalo. Kaznovan dosedaj ni bil. Obsojen je bil na dva meseca težke ječe in v povrnitev škode. Daljša obravnavava proti osem zatoženim iz Krške vasi se je morala preložiti, ker enega glavnega zatožencev ni bilo k obravnavi.

Izpred sodišča. Kazenske obravnavne pri tukajnjem deželnem sodišču: 1.) Anzelma Baraga in France Ule, posestnikova sina iz Grahowega, sta odpotovala, prvi v starosti 17 let, drugi v 14 letu v Brazilijo in bivala tam 7 let, ne da bi se bila zglasila k naborni stavi; v svojo domovino sta se šele pred kratkim vrnila. Baraga je bil obsojen na 5 dni poostrenega zapora in na 10 K denarne globe. Uleta je pa sodišče oprostilo. — 2) Peter Medved, posestnika brat v Janeževem brdu, je bil tožen, da je Francet Čandek na desnem stegnu poškodoval. Čandek se je namreč sprijel z njegovim bratom zaradi živine, ki se je posla na Medvedovem svetu. Peter Medved se je vnesel v prepir in ker ga je Čandek z grabljami naskočil, porinil ga je obdolženec parkrat od sebe tako, da je ta baje na grablje padel in se mogoče sam poškodoval. Sodišče ga je hudo delovala za telesne poškodbe oprostilo. — 3) Jože Vidrih, posestnika sin na Slapu pri Vipavi, je imel okoli 3 leta starega sinčeka Viktorja svoje umrle sestre poleg sebe na vozu. V tem trenutku, ko je Vidrih popravljal sedež na vozu, je prijal fantič za vajeti, konj je zamahnil z glavo in potegnil dečka raz voza. Deček je nezavesten obležal in kmalu potem umrl. Sodišče ni našlo po voda Vidriha pregreška zoper varnosti življenja krvim spoznati in ga je zatožbe oprostilo.

Lov na Rožniku. Včeraj je bil odprtajni vsakoletni lov na Rožniku. Udeležilo se ga je 45 lovcev, ki so ustrelili 33 zajcev, 1 srnja in 1 lisica. Po lovu je bil se stanek pri Čonžku in ne morejo lovci prehvaliti izborne kuhinje in dobro pijače v tej gostilni.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Skofjeloki. Meseča oktobra 1903 je 52 strank vložilo 13.460 K 53 h, 46 strank dvignilo 12.113 K 66 h, 5 strankam se je izplačalo posojil 11.000 K, stanje hranilnih vlog 439.470 K 87 h, stanje posojil 442.687 K 67 h, denarni prosti 154.025 h 12 h.

Roko zlomila si je včeraj popoludne Marija Hafer, kurjačeva hči, stanujoča v Novem Vodmatu št. 81. Padla je po stopnicah.

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 7 izseljencev.

Iz Amerike se je pripeljalo v Ljubljano včeraj zvečer 11 oseb.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 25. do 30. oktobra 1903. Stevilno novorjenje 18 (= 24.93 %), mrtvorjenje 3, umrlih 25 (= 34.63 %), mej njimi jih je umrlo za ošpicami 1, za jetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 4, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 14. Med njimi je bilo tujev 10 (= 40 %), iz zavodov 15 (= 60 %). Za infekcionsimi boleznimi je obolela za ošpicami 1 oseba.

Hrvatske vesti. Javna skupščina v Petrinji. Dne 15. t. m. vršila se bo v Petrinji javna skupščina na Žitnem trgu s sledenjem sporedom: 1. Državno in narodno pravo kraljevine Hrvatske. 2. Finančna samostalnost Hrvatske. 3. Ustavne pravice. 4. Narodna organizacija. — Javne skupščine v Slavoniji. Dne 9. t. m. vršila se bo javna skupščina v Valpovu, dne 12. t. m. pa v Dolnjem Milovcu. — Nesreča na železnici. Na postaji Lič sta trčila dva tovorna vlaka. Strojevodja in kurjača sta se rešila na ta način, da sta v zadnjem trenotku skočila s stroja. Troje vozov se je vnolo v zgorelo, osemnajst pa jih je skočilo s tira in se poškodovalo, vsled česar so imeli vse vlaki zamude. — Umor. Lovec Marko Jožič v Tordincih je vstrelil z ulice gostilničarja Adama Zimmermann, ki se je ravno mudil v svoji sobi. — Vidovičeva razstava. V nedeljo se bo otvorila razstava spljetcatega slikarja Emanuela Vidoviča. Razstavljenih bo kakih 125 njegovih slik.

Najnovejše * novice. Južridična fakulteta vseučilišča v Budimpešti ni hotela sprejeti abiturientinje Eme Széidler, češ, da se ženske sprejemajo kot slušateljice samo v medicinskom in modrosvornem oddelku. — Vsled eksplozije na Houdsonskem otoku Jona je zletelo državno skladisče v zrak. Utibit je šestnajst oseb. — Z vitriolno raztopino je polila 16letna kuhinjska dekleka I. Kriz natakarja Josipa Seidla ker je hotel slednji ljubavno razmerje z njim pretrgati, ko je bila ona že v blagoslovjenem stanu. Vitriolna raztopina je Seidlu občesni segala in ga po telesu težko poškodovala. — Eksplozija. V Flingsfjördenu na Norveškem je v neki hiši, kjer so ravno obhajali poroko, eksplodiral zavoj dinamita. Sedem oseb je bilo lahko, štiri pa smrtno ranjene. — Brez vedenih železničar. V Camposampieru pri Vidmu so zaprli železniškega čuvanja Rogozzija, ker je že večkrat namenoma zatrivil z napačnim prestavljanjem relzov, da so vlaki skočili s tira.

* Divjačine najbogatejša dežela v celi Evropi je vsekakor Češka. Lansko leto se je na Češkem postreljalo: 2886 srnjakov in srn, 2204 jeleni, 939 divijih svinj, 471.799 zajev, 26.762 divijih kuncov, 1170 divijih petelinov, 4824 ruševcev, 60.210 fazanov, 558 leščark 449.220 jerebic, 11.187 prepelic, 202 divji gosi, 13.870 divijih rac, 3313 sluk, 2488 lisic, 2626 kun, 12.687 dirhurjev, 229 jazbecov, 306 vider, 1899 podlasic in 37.909 rovnih ptic. Skupaj 1.110.909 koristne divjačine in 67.584 roparske. Vrednost ustreljene koristne divjačine se ceni na 2.062.000 K. Na Češkem se je tedaj postreljalo v enem letu polovico vsega lava v Avstriji, koliko divjačine pa je bilo še ukradene in utajene.

Album za krpe. Zopet nova iznajdba za tiste, ki imajo dovolj časa in denarja. Neka Margareta Pfaff je iznašla album, v katerega bi danice shranjevale po eno kripcijo vsake obleke, ki so je nosile v življenju. Zraven krpe je na listu prostor, kamor se zabeležijo na najvažnejše trenotki, ki jih je lastnica doživel v dotični obleki. Album je krasno vezan, ima na čelu nežno pesmico ter velja 6 K. Posebne poezije pač ni iskati v vsaki kripciji.

Stari oči se je vozil s svojim 9 letnim nečakom po železnicu. Seveda je kupil zanj le polovično karto, ker nečak še ni dopolnil 10. leta. Kar se viak na sredini pota nenadoma vstavlja. Stari mož je bil potegnil za zasilno zavorlico in se proti spredniku takoj zagovarjal, da je njegov nečak ravnokar dopolnil 10. leto in da železniške uprave ne mara goljufati; doplačal bode vso voznino.

Ni vse éno kakšna primes se rabi za vsekdanjo kavino pijačo. Kathreinerjeva Kneippova sladka kava ima zaradi svojega posebnega proizvajanja priljubljeni vonj zrnaté kave in je tako najbolj pripravna za prirejanje prav tako okusne kakor zdrave kave. Proti mnogotem manj vrednim posnemkom, ki so izredno podobno zaviti, pa je treba pri nakupu vedno poudarjati imen Kathreiner in jemati tudi same izvirne zavove z varstveno znamko župnik Kneipp.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. novembra: Ana Cepuder, gostija, 26 let, Karlovska cesta št. 7, jetika.

V hiralnici:

Dne 2. novembra: Kunigunda Avgusta Schütz, usmiljenka, 38 let, jetika.

Dne 3. novembra: Marija Slapar, kajzarjeva hč., 33 let, jetika,

V deželnih bolnicah:

Dne 3. novembra: Angela Burlako, delevka, 37 let, Cholera nostras.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzidunaj. borze 6. novembra 1903

	Denar	Blago
62% majeva renta	100.50	70
62% srebrna renta	100.30	100.50
62% avstr. kronska renta	98.35	98.55
62% zlata	120.10	120.30
62% ogrska kronska	98.35	98.55
62% zlata	118.85	119.05
62% posojilo dežele Kranjske	99.25	100.25
62% posojilo mesta Slipejke	100—	—
Zadra	100—	—
62% bos.-herc. žel. pos. 1902	100.20	101.20
62% češka dež. banka k. o.	99.70	100.20
62% ž. o.	99.70	100.20
62% zast. pis. gal. d. hip. b.	101.15	102.10
62% pošt. kom. k. o.	101.40	—
62% zast. pis. Innerst. hr.	101.25	107.25
62% ogr. centr. deželne hranilnice	101.25	102—
62% zast. pis. gr. hip. b.	100.25	101.25
62% obl. ogr. lokalne žel. leznice d. dr.	100—	101—
62% češke ind. banko	100.25	101.25
62% prior. Trst-Forec lok. žel.	98.50	—
dolenskih žel. leznic	99.30	100.30
62% juž. žel. kup. 1/1. av. pos. za žel. p. o.	302.70	304.70
srečke	100.50	101.40
Srečke od leta 1854	170—	179—
" " 1860/1	183—	185.50
" 1864	256—	260—
" tisk. zemlj. kred. i. emisije	155.75	157.75
" cgrske hip. banke	296—	300—
" srbske s frs. 100—	288—	291—
" turške	262—	267—
Basilika srečke	141.50	92—
Kreditne	18.80	19.80
Inomoške	470—	470—
Krakovske	82—	88—
Ljubljanske	78—	82—
Avt. rud. križa	70—	74.50
Ogr.	53.25	54.25
Eduardove	26.65	27.65
Salcburške	66.50	68—
Dunajske kom.	75.50	79—
Delnice	510—	516—
Južne žel. leznice	88.50	89.50
Državne žel. leznice	667.75	668.75
Avtro-ogrskie bančne del.	161.10	161.90
Avtro. kreditne banke	672.50	673.50
Ogrske	735—	736—
Zivnostenske	261.50	263.50
Premogokop v Mostu (Brux)	687—	693—
Alpiniske montan	380.50	381.50
Praške žel. lezn. ind. dr.	174.00	178.50
Rima-Murányi	466—	467—
Triboljeve preim. družbe	384—	388—
Avtro. orožne tovr. družbe	361—	364.50
Ceške sladkorne družbe	149—	150—
Valute	11.35	11.39
C. kr. cekin	19.06	19.09
20 franki	23.46	23.54
20 marke	23.93	24.03
Sovereigns	117.17	117.37
Marke	95.35	95.55
Laški bankovci	253.25	253.75
Bubliji	4.84	5—

Žitne cene v Budimpešti.
dne 6. novembra 1903.

Termini:

Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 7.75
Rž " oktober . . . 50 " 6.64
Koruza " april 1904 . . . 50 " 5.31
Oves " oktober . . . 50 " 5.52

Efekti.

Mlžne.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806.2. Srednji vrščni tlak 736.0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo
5. 9. zv.	744.2	98	brezvetr.	oblačno	
6. 7. zj.	745.6	70	sl. zahod	oblačno	
2. pop.	744.6	98	sl. svzvod	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura: 9.8°, normale: 6.1°. Mokrina v 24 urah: 0.0 mm.

Sprejmejo se pod jako ugodnimi pogoji solidni in spretni

Zavarovalni potovalci.

Ponudbe naj se pošljejo pod "Zavarovalni potovalci" na upravnštvo "Slov. Naroda". (2425-16)

Angeljnovi milo

z znakom

Marzeljsko (belo) milo.

(972-62)

Za gospodiščno, ki obiskuje trgovski kurz, se išče pri boljši rodini:

stanovanje s hrano.

Ponudbe s pogoji upravnštvo "Slov. Naroda" (2880)

Fotografični atelier

v kaki večji vasi ali v mestu se vzame v najem ali tudi kupi.

Ponudbe upravnštvo "Slov. Naroda" pod znakom "Atelier". (2883-3)

Jožef Odar mizar v Srednjivasi, Bohinj sprejme takoj (2838-5)

pomočnika.

Stenografa

z lepo pisavo, zmožnega slovenske in nemške stenografije, sprejme takoj ali s 1. decembrom 1903 odvetniške pisarni

Dr. Krisper & Dr. Tominšek v Ljubljani.

Plača po dogovoru. (2883-1)

Usojava si vladivo naznanjati, da sva prevzela

pivarno „Reininghaus“ v Šiški

in da bodeva skrbela, da si nakloniva zadovoljnost vseh svojih gostov z vladivo postrežbo, dobro kuhanje in v vinom lastnega pridelka iz najih vinogradov na Dolenjskem. Točila bova izključljivo le Reininghausovo mareno pivo.

→ Otvoritev v soboto, dne 7. t. m. zvečer z glasbeno zabavo. ←

Sveže pečene, jeterne in krvave klobase lastnega izdelka.

Mnogobrojnega obiska prosita z odličnim spoštovanjem

Ivan in Ana Filipovič, vd. Lorenz

nekaj gostilničarka pri "Zdrženju"

in pri "Guziju" v Šiški.

Prevažanje ljudij

Trst-Novi York.

Med potom se obišejo tudi luke Palermo, Neapolj, Alžir, Gibraltar, s parniki svetovnoslavne (2873-1)

CUNARD LINE.

Prihodni odhod iz Trsta:

→ dne 10. novembra 1903. ←

Parnik "Aurania", 7268 reg. ton, opremljen z Marconijevim sistemom brezničnega brzozava.

1200 postelj III. razreda, 300 salonskih prostorov.

→ dne 15. novembra 1903. ←

Parnik "Carpathia", 13.555 reg. ton, opremljen z Marconijevim sistemom brezničnega brzozava.

1600 postelj III. razreda, 400 salonskih prostorov.

Izvrsna hrana, zmerna voznina.

Vozni listki do vseh luk, kjer se parnik vstavlja in tudi do glavnih postaj v notranjem Združenih držav itd.

Pojasnila in prospekti daje zastonj in franko generalni zastop za Avstrijsko: Schröder & Comp., Via Carlo Ghega št. 8, v Trstu.

Citraši! ! !

Najboljše strune za vsa glasbila najslovitejšega Kirchnerjevega fabrikata se dobe samo pri Vaso Petričiču

(2777-3)

"ANDROPOGON"

(Iznajdilec P. Herrmann, Zgornja Polška)

je najboljše, vsa pričakovanja prekašo sredstvo za rast las, katero nikako sleparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi vesperi izkušena in zajema neškodljiva tekočina, ki zadržuje izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli asijo pri osvetljeni zopet svojo nekdano naravno barvo. — Mnogočestvena priznana.

Cena steklenice 3 K.

Dobi se v vseh mestnih in večjih krajih dežel.

Glavna zaloge in razpoložljive v Ljubljani pri gospodu

Vaso Petričič-U.

V zalogi imata tudi gg. U. pl. Trnkoczy, A. Kane, E. Sark v Ljubljani in g. A. Rant v Kranju. Dobiva se tudi v Novem mestu v lekarji pri "Angelju".